
Marts 2019

Indkomst og egenbetaling blandt unge i efterværn

En kortlægning

Ankestyrelsen

ANKESTYRELSEN

Telefon: 33 41 12 00 mandag til fredag klokken 9-15

Postadresse: Ankestyrelsen, 7998 statsservice

Mailadresse: ast@ast.dk

Hjemmeside: www.ast.dk

ISBN nr.: 978-87-7811-368-9

Indholdsfortegnelse

KAPITEL 1	SAMMENFATNING	4
KAPITEL 2	UNGE I EFTERVÆRN – UDDANNELSE, INDKOMST OG EGENBETALING	6
2.1	Efterværn	6
2.2	Undersøgelsens målgruppe	7
2.3	Unge i efterværn under uddannelse	8
2.4	De unges indtægtsgrundlag	10
2.5	Egenbetaling	15
2.6	Udbetaling til personlige fornødenheder (lommepege)	19
KAPITEL 3	METODE	21
3.1	To spørgeskemaer	21
3.2	Validering og kobling med registerdata	22
3.3	Undersøgelsens population og svarprocenter	23
BILAG 1	SPØRGESKEMA 1	25
BILAG 2	SPØRGESKEMA 2	32

KAPITEL 1

DEL AF EN AFDÆKNING

SPØRGESKEMA- OG REGISTER - UNDERSØGELSE

KNAP HALVDELEN UNDER UDDANNELSE

UNGE I PLEJEFAMILIER OFTEST UNDER UDDANNELSE

Sammenfatning

Ankestyrelsen og Børne- og Socialministeriet har gennemført en undersøgelse af indkomst og egenbetaling blandt unge i efterværn på et anbringelsessted.

Undersøgelsens resultater indgår i den samlede afdækning af efterværnsområdet, som blev udgivet af Socialstyrelsen i september 2017, og herunder 'Efterværn og den gode overgang til voksenlivet – Undersøgelse af efterværnsområdet i Danmark'. Resultaterne indgår også i Børne- og Socialministeriets dialog med Uddannelses- og Forskningsministeriet og Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte om adgangen til SU for unge i efterværn under uddannelse.

Formålet med undersøgelsen er at belyse:

- hvor stor en andel blandt unge i efterværn, der er under uddannelse,
- indtægtsgrundlaget blandt unge i efterværn, særligt fra erhvervsarbejde, kontanthjælp og SU,
- i hvilken grad kommunerne træffer afgørelse om egenbetaling, herunder beløbets størrelse.

Undersøgelsen er dels gennemført som en spørgeskemaundersøgelse til kommunerne med spørgsmål om kommunernes opkrævning af egenbetaling for unge, som var i efterværn i form af et døgnophold på et anbringelsessted i hele 2015, og dels som en registerundersøgelse, der på cpr. niveau afdækker disse unges uddannelses-, indkomst- samt beskæftigelsesforhold mv.

Undersøgelsen viser, at blandt de ca. 1.000 unge i alderen 18-22 år, som er omfattet af undersøgelsen, var under halvdelen i gang med en uddannelse i form af enten grundskole, forberedende uddannelse, ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse i 2015. Opdelt på type anbringelsessted viser undersøgelsen, at unge i efterværn i plejefamilier oftere var under uddannelse (50 pct.) end unge i efterværn på døgninstitutioner og opholdssteder mv. (40 pct.).

Hvad angår de unges indkomstgrundlag viser undersøgelsen, at ud af de 754 unge, hvor der findes præcise eller entydige oplysninger om typen af anbringelsessted eller udslusningsordning, havde 753 en indtægt i løbet af 2015.

Efter de gældende regler skal unge i efterværn, der har en indtægt, som udgangspunkt betale for opholdet.

For de unge, hvor kommunen i spørgeskemaundersøgelsen har oplyst, at den unge havde en indtægt, viser undersøgelsen, at kommunerne traf afgørelse om egenbetaling for over halvdelen af de unge, der var i efterværn i døgnophold på et anbringelsessted. Når det gælder unge i efterværn i en udslusningsordning, traf kommunerne afgørelse om egenbetaling for lidt under halvdelen af de unge.

Unge i efterværn – uddannelse, indkomst og egenbetaling

2.1 EFTERVÆRN

Kommunernes skal efter serviceloven yde støtte til børn og unge, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets eller den unges behov for særlig støtte. Særlig støtte efter serviceloven kan f.eks. være familiebehandling, en fast kontaktperson eller en anbringelse af barnet eller den unge på et anbringelsessted.

Særlig støtte efter servicelovens børneregler ophører som udgangspunkt, når den unge fylder 18 år. Kommunerne skal dog efter servicelovens § 76 tilbyde efterværn til unge, der er eller har været anbragt umiddelbart inden, de fylder 18 år, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte. Efterværnet har til formål at sikre den unge en god overgang til en selvstændig voksertilværelse, og skal blandt andet have fokus på at understøtte den unges uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold som f.eks. anskaffelse af en selvstændig bolig.

Kommunen kan bl.a. træffe afgørelse om, at unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet i et anbringelsessted umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan få etableret en udslningsordning eller blive i døgnophold på anbringelsesstedet, som f.eks. i en plejefamilie, på eget værelse eller i døgninstitution eller på et opholdssted.

Det er efter reglerne i servicelovens § 68, stk. 12, kommunen, der senest seks måneder før den anbragte unge fylder 18 år, træffer afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for efterværn fra det 18 år, ud fra en konkret vurdering af, om det vil være af væsentlig betydning i forhold til den unges behov for støtte. Kommunen skal inden da i samarbejde med den unge have revideret den unges handleplan – og kommunen skal herunder have taget stilling til den unges videre forløb i forhold til uddannelse, beskæftigelse og andre forhold, som kan være relevante at tage stilling til i forbindelse med overgangen til voksenlivet.

Tilbud om efterværn, og herunder tilbud om at opretholde et døgnophold i et anbringelsessted, skal ophøre, når tilbuddet ikke længere opfylder sit formål under hensyn til den unges behov for støtte, eller når den unge fylder 23 år.

§

SERVICELOVEN – TILBUD TIL UNGE FRA 18 TIL 22 ÅR.

§ 76. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde hjælp efter stk. 2-5 til unge i alderen fra 18 til 22 år, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til den unges behov for støtte, og hvis den unge er indforstået hermed. Hjælpen skal bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse og herunder have fokus på at understøtte den unges uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold, f.eks. anskaffelse af selvstændig bolig.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at en udpeget fast kontaktperson, jf. § 52, stk. 3, nr. 6, kan opretholdes efter det fyldte 18. år.

Stk. 3. For unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet i et anbringelsessted efter reglerne i kapitel 11 umiddelbart inden det fyldte 18. år, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om,

- 1) at døgnophold, jf. § 55, på et anbringelsessted, jf. § 66, opretholdes,
- 2) at udpege en fast kontaktperson for den unge, jf. § 52, stk. 3, nr. 6,
- 3) at etablere en udslusningsordning, jf. § 55, i det hidtidige anbringelsessted og
- 4) at tildele andre former for støtte, der har til formål at bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge.

2.2 UNDERSØGELSENS MÅLGRUPPE

Målgruppen for denne undersøgelse er unge, der er bevilget efterværn på et anbringelsessted efter servicelovens § 76 stk. 3, nr. 1, eller i en udslusningsordning efter servicelovens § 76, stk. 3, nr. 3. Undersøgelsens målgruppe er dermed unge i den form for efterværn, der omfatter døgnophold, som er omfattet af reglerne om egenbetaling for efterværnet.

Målgruppen er yderligere afgrænset til unge, der var i efterværn i hele perioden 1. januar til 31. december 2015. Afgrænsningen er bl.a. valgt ud fra ønsket om at anvende de ny-

UDGANGSPUNKT I ANBRINGESES- STATISTIKKEN

este data fra Anbringelsesstatistikken¹, der forelå på undersøgelsestidspunktet i 4. kvartal 2016-1. kvartal 2017.

Undersøgelsens resultater er dermed baseret på kommunernes besvarelser om i alt 1.004 unge, der var i efterværn i form af enten et døgn- eller udslusningsophold uafbrudt i hele perioden 1. januar - 31. december 2015. Undersøgelsen er gennemført som en spørgeskemaundersøgelse til kommunerne med udgangspunkt i Anbringelsesstatistikken, der herefter er koblet med udvalgte registerdata for 2015 om indkomst-, beskæftigelses- og undervisningsforhold for de unge. Undersøgelsens metode er uddybet i afsnit 3.

Da det ikke i alle tilfælde har været muligt at fastlægge de unges anbringelsessted entydigt, indgår der et mindre antal unge i de dele af undersøgelsen, der belyser forskelle mellem unge i efterværn i forhold til forskellige typer af anbringelsessteder. Der henvises til afsnit 3 om undersøgelsens metode.

POPULATIONEN UDGØR 1.004 UNGE

2.3 UNGE I EFTERVÆRN UNDER UDDANNELSE

Der var i alt 1.004 18-22-årige i efterværn på et anbringelsessted eller i en udslusningsordning uafbrudt i hele 2015. Af disse unge, var under halvdelen - i alt 451 unge - under uddannelse i form af grundskole, forberedende uddannelse, ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse i løbet af 2015. Vi bemærker i den forbindelse, at en stor andel af børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, ud over forskellige sociale problemer har tegn på indlæringsmæssige vanskeligheder og særlige støttebehov ved grundskolens afslutning. Det kan gøre det vanskeligt for disse unge at gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse². Udsatte unge, der er i efterværn på et anbringelsessted, kan desuden have meget forskelligartede udfordringer ligesom, de kan have meget forskellige forudsætninger for at klare sig godt i uddannelsessystemet.

UNGE I PLEJEFAMILIER HYPPIGST UNDER UDDANNELSE

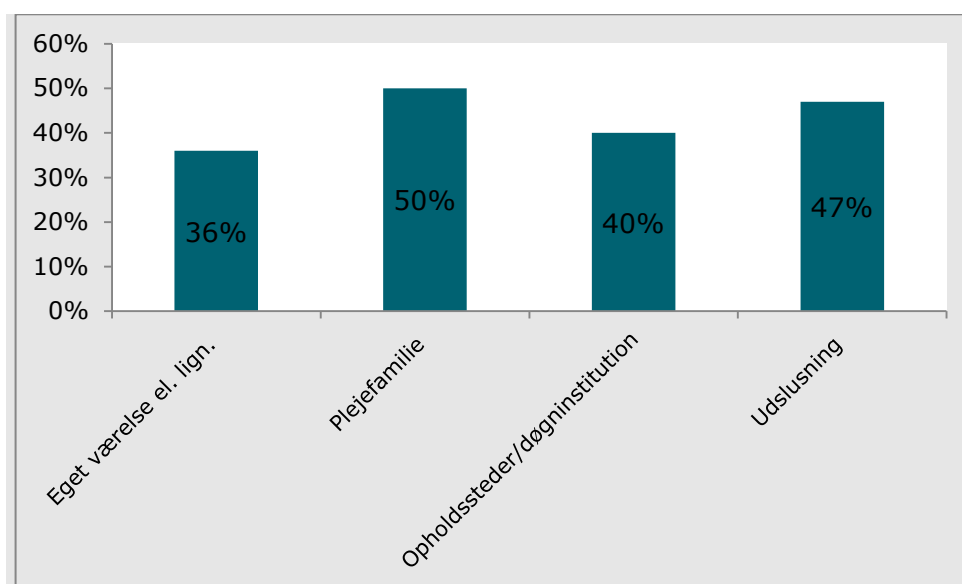
Undersøgelsen viser, at der dog var forskel på graden af uddannelsesdeltagelse, alt efter hvilken type efterværn, den unge var i. Det fremgår af figur 2.1 at 50 pct. af de unge, der var i efterværn i en plejefamilie, var i uddannelse. 40 pct. af de unge, der var i efterværn på en døgninstitution eller et opholdssted var under uddannelse, mens det samme var tilfældet for 36 pct. af de unge, der var i efterværn i eget værelse eller lignende. Endelig var knap halvdelen - nemlig 47 pct. - af de un-

¹ På undersøgelsestidspunktet havde Ankestyrelsen ansvaret for Anbringelsesstatistikken. Dette er efterfølgende overgået til Danmarks Statistik.

ge, der var i efterværn i en udslusningsordning, under uddannelse. Unge, der var i efterværn i en plejefamilie, var altså i højere grad under uddannelse, end unge i efterværn på andre typer af anbringelsessteder.

Dette kan afspejle, at der kan være forskelle i tyngden af de unges udfordringer på de forskellige anbringelsessteder.

FIGUR 2.1 ANDELEN AF 18-22 ÅRIGE I EFTERVÆRN I 2015 UNDER UDDANNELSE FORDELT EFTER TYPE AF ANBRINGELSESTED/UDSLUSNING.

Note: N=754. Igangværende uddannelse omfatter grundskole, forberedende uddannelser, ungdomsuddannelser og videregående uddannelser. I "eget værelse el. lign." indgår kost-, ungdoms- og efterskoler. Undersøgelsens målgruppe er unge 18-22 år i efterværn og udslusning i perioden 1. januar – 31. december 2015. For nærmere beskrivelse af populationen henviser vi til metodeafsnit 3.3.

Kilde: Børne- og Socialministeriets beregninger på Danmarks Statistiks registerdata.

2.4 DE UNGES INDTÆGTSGRUNDLAG

Undersøgelsen beskriver indtægter og afdækker forskellige former for indtægtsgrundlag hos unge i efterværn på et anbringelsessted eller i en udslusningsordning. Indtægter er i denne forbindelse opgjort som gennemsnitlig årlig bruttoindkomst på forskellige typer af indkomst: Lønindtægt, SU og kontanthjælp/uddannelseshjælp, som udgør de tre væsentligste indkomstkilder for de unge i undersøgelsen.

Vi bemærker, at kommunernes udbetaling til personlige fornødenheder (lommepenge) til unge, der ikke har anden indtægt, ikke bliver betragtet som indkomst i denne sammenhæng. Vi henviser til undersøgelsens afsnit 2.6.

Tabel 2.1 viser antal unge, som havde en indkomst fra de væsentligste indkomstkilder for gruppen (løn, SU og kontanthjælp) samt gennemsnittet af denne indkomst.

TABEL 2.1 GENNEMSNITLIG ÅRLIG INDKOMST FOR UNGE I EFTERVÆRN OG UDSLUSNING I 2015 FORDELT PÅ INDKOMSTKILDER I LØBET AF ÅRET.

Indkomstkilde	Antal unge	Gennemsnitlig årlig indkomst i kr.
Løn	317	80.867
SU	127	34.635
Kontanthjælp	363	66.452

Note: N=754. Der indgår kun personer med indkomst >0 fra indkomstkilderne i tabellen. Undersøgelsens målgruppe er unge 18-22 år i efterværn og udslusning i perioden 1. januar – 31. december 2015. Unge i efterværn indgår kun, hvis der kan identificeres anbringelsessted via. registerdata. Indkomsterne er opgjort før skat og er inflationskorrigeret til 2017-niveau.

Kilde: Børne- og Socialministeriets beregninger på Danmarks Statistiks registerdata.

UNGE I JOB HAVDE HØJEST INDTÆGT

Tabel 2.1 viser også, at der var betydelige forskelle på de unges gennemsnitlige årlige indkomst fra løn, SU eller kontanthjælp. For de unge, som havde en lønindkomst, var den gennemsnitlige årlige indkomst dermed knap 81.000 kr. i 2015, mens de unge, som fik SU, modtog knap 35.000 kr. om året. En forklaring på den relativt lave indkomst fra SU kan være, at de unge har modtaget SU i en kortere periode. Vi bemærker, at tabellen ikke udtrykker de unges samlede årsindkomst, da den enkelte unge både kan have haft en indkomst fra eksempelvis løn og kontanthjælp i løbet af 2015.

Et element i undersøgelsen er også at belyse, om der er forskelle i de unges indkomstkilder, når der ses på hvilken type anbringelsessted, de unge var i efterværn i.

Tabel 2.2 viser den gennemsnitlige indkomst fra forskellige indkomstkilder for de unge i undersøgelsen, fordelt på de un-

ges efterværnstype og anbringelsessted. Tabellen viser indkomstkilder og gennemsnitlig indkomst for alle de 754 unge i undersøgelsen, hvor vi har oplysninger om anbringelsesstedet eller udslusningsordningen og illustrerer, hvordan gennemsnitsindkomsten varierer mellem type af anbringelsessted og udslusning.

TABEL 2.2 GENNEMSNITLIG ÅRLIG INDKOMST (FØR SKAT) EFTER INDKOMSTKILDE FORDELT PÅ ANBRINGELSESType OG UDSLUSNINGSORDNING, 2015

Anbringelsessted / Udslusning	Antal	Løn	SU	Kontanthjælp	Andet	Indkomst i alt (brutto)
Plejefamilie	326	43.846	5.527	20.503	16.120	85.995
Opholdssteder/døgninstitution	242	25.472	4.915	46.011	10.921	87.318
Eget værelse eller lignende	129	34.033	6.540	33.269	12.537	86.379
Udslusning	57	13.801	9.894	35.153	10.566	69.414
I alt	754	33.998	5.834	31.981	13.418	85.232

Note: N=754. Undersøgelsens målgruppe er unge 18-22 år i efterværn og udslusning i perioden 1. januar – 31. december 2015. Unge i efterværn indgår kun, hvis der kan identificeres anbringelsessted via registerdata. Vi henviser til metodeafsnit 3.3 for yderligere oplysninger. "Andet" indkomst er differencen mellem bruttoindkomst i alt og summen af løn, SU og kontanthjælp. Her indgår blandt andet førtidspension, der er diskretionshensyn ikke er opgjort særskilt, på grund af det lille antal modtagere. Lomme penge, der udbetales af kommunen til dækning personlige fornødenheder indgår ikke. Indkomsterne er opgjort før skat og er inflationskorrigeret til 2017-niveau.

Kilde: Børne- og Socialministeriets beregninger på Danmarks Statistiks registerdata.

UNGE I UDSLUSNING HAVDE LAVEST INDKOMST I GENNEMSNIT

Tabel 2.2 viser, at unge i efterværn i en udslusningsordning havde en betydelig lavere gennemsnitlig indkomst før skat end unge, der var i efterværn i en plejefamilie, på eget værelse eller et opholdssted eller en døgninstitution. Tabellen viser også betydelig forskel på, hvor de unge havde deres indkomst fra, når der ses på efterværnstype og anbringelsessted. Unge i efterværn i en plejefamilie, havde dermed den højeste gennemsnitlige lønindkomst blandt de unge i efterværn – og laveste gennemsnitlige indkomst fra kontanthjælp. Omvendt udgjorde kontanthjælp/uddannelseshjælp den største indkomstkilde både for unge, der var i efterværn på opholdssteder eller døgninstitutioner og unge i en udslusningsordning.

Tabellen viser også, at unge i efterværn på eget værelse i gennemsnit havde en næsten ligelig fordeling af indkomst fra løn og kontanthjælp. For unge i efterværn i en udslusningsordning udgjorde kontanthjælp desuden halvdelen af den samlede gennemsnitlige bruttoindkomst. Unge i efterværn i en udslusningsordning havde dog samtidig også den største gennemsnitlige indkomst fra SU af de fire grupper. Vi bemærker dog, at antallet af unge i udslusningsordninger, der indgår i under-

søgelsen, er begrænset. Resultaterne skal derfor tolkes med varsomhed.

Vi bemærker også, at der både for kontant-hjælp/uddannelseshjælp og SU er tale om faste satser, som dog kan variere bl.a. i forhold til alder, tidspunkt for start af ungdomsuddannelse, ligesom der kan ydes forskellige tillæg mv. afhængigt af bl.a. funktionsnedsættelse, forsørgerpligt mv. Undersøgelsen afdækker ikke disse særlige forhold. I forhold til nærmere oplysninger om SU henvises til faktaboksen om SU-reglerne.

§

SU-reglerne

Hvis man er fyldt 18 år og går på en støtteberettigende uddannelse, kan man få SU, hvis man er dansk statsborger eller ligestillet hermed. Det er en forudsætning, at man ikke modtager anden offentlig støtte, der tilsigter at dække leveomkostningerne samtidig med, at man får SU. Som anden offentlig støtte regnes også supplerende ydelser, der tilsigter at dække leveomkostningerne. Efter gældende praksis antages det, at unge, der er anbragt uden for hjemmet som led i efterværn (efter Servicelovens § 76), er under anden offentlig forsørgelse, og at de derfor ikke er berettigede til at få SU.

18-19-årige, der går på en ungdomsuddannelse, får beregnet deres SU på baggrund af forældrenes indkomstforhold og får som udgangspunkt alle SU med hjemmeboendesats selvom de ikke bor hos deres forældre. Der kan kun, når særlige betingelser er opfyldt, tildeles SU med udeboendesats. Alle andre, der bor hjemme, får SU med hjemmeboendesats og beregnet på baggrund af forældrenes indkomst. På grund af SU-reformen var grundsatsen for hjemmeboende unge på en ungdomsuddannelse i 2015 afhængig af, hvornår man begyndte på sin uddannelse.

SU-SATSER I 2015

Grundsats for hjemmeboende på en ungdomsuddannelse i 2015:

1. For de 18-19-årige, der var begyndt på uddannelsen før 1.7.2014, var grundsatsen 1.307 kr. (før skat) pr. måned.
2. Var man 20 år eller derover i 2015 og begyndt på sin uddannelse før 1.7.2014, var grundsatsen 2.935 kr. (før skat) pr. måned.
3. Var man begyndt på uddannelse den 1.7.2014 eller derefter, var grundsatsen 916 kr. (før skat) pr. måned.

Sats for udeboende 18-19-årige på en ungdomsuddannelse:

18-19 år med dispensation til udeboende grundsats på en ungdomsuddannelse: 3.786 kr. (før skat) pr. måned i 2015. Hjemmeboende på både videregående uddannelser og ungdomsuddannelser og 18-19-årige på ungdomsuddannelser gives udover grundsatsen et forældreindkomstafhængigt tillæg på mellem 0 og 2.935 kr. (før skat) pr. måned i 2015

Sats for udeboende på videregående uddannelser og for uddannelsessøgende over 20 år på ungdomsuddannelser:

Udeboende på en videregående uddannelse og udeboende over 20 år på en ungdomsuddannelse: 5.903 kr. (før skat) pr. måned i 2015.

Hertil kommer eventuelle tillæg for forsørgere, tilskud til undervisningsafgift eller deltagerbetaling, handicaptillæg samt mulighed for at få SU-lån.

Kilde: Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte.

Undersøgelsen belyser også, i hvilket omfang unge, der var i efterværn på et anbringelsessted eller i en udslusningsordning, får SU. Tabel 2.1 ovenfor viser, at der i alt var 127 unge i efterværn og udslusning i hele 2015, der modtog SU i løbet af året.

KNAP HALVDELEN AF DE UNGE UNDER UDDANNELSE

Det fremgår af afsnit 2.3, at der i alt var 451 unge i undersøgelsen, som var under uddannelse i form af grundskole, forberedende uddannelse, ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse i 2015. Det er dermed en mindre andel af unge under uddannelse, som modtog SU i løbet af 2015.

METODISK AFGRÆNSNING

Vi bemærker dog, at det efter gældende praksis antages, at unge, der er i efterværn på et anbringelsessted eller i en udslusningsordning, er under anden offentlig forsørgelse, og at de derfor ikke er berettigede til at få SU. Vi henviser til faktaboksen om SU-reglerne.

Det er ikke umiddelbart muligt på baggrund af kortlægningen at konstatere, om der ligger særlige forhold og herunder fx lønindkomst og/eller omfanget af den unges egenbetaling for efterværnet forud for uddannelsesstart til grund for den enkelte unges adgang til SU.

Tabel 2.3 viser, hvor stor en andel af de 754 unge fordelt på anbringelsessted og udslusningsordning, som havde en indkomst fra de væsentligste indkomstkilder i 2015.

TABEL 2.3 ANDEL PERSONER MED INDKOMST FRA INDKOMSTKILDERNE LØN, SU OG KONTANTHJÆLP, FORDELT PÅ ANBRINGELSESType OG UDSLUSNINGSORDNING, 2015 (PROCENT)

Anbringelsessted/udslusning	Antal	Løn	SU	Kontanthjælp
Plejefamilie	326	50	14	34
Opholdssteder/døgninstitution	242	33	15	61
Eget værelse eller lignende	129	43	19	56
Udslusning	57	30	35	54
I alt	754			

Note: N=754. I den procentvise fordeling i tabellen indgår der kun personer med indkomst >0 fra indkomstkilderne i tabellen. Tallene er afrundet. Undersøgelsens målgruppe er unge 18-22 år i efterværn og udslusning i perioden 1. januar – 31. december 2015. Unge i efterværn indgår kun, hvis der kan identificeres anbringelsessted via registerdata. Vi henviser i øvrigt til metodeafsnit 3.3.

Kilde: Børne- og Socialministeriets beregninger på Danmarks Statistiks registerdata.

Det ses af tabel 2.3, at andelen af unge i efterværn, der havde en indkomst fra SU i løbet af året, er begrænset. Dog modtog mere end en tredjedel af de unge, der var i efterværn i en udslusningsordning, SU i løbet af 2015.

LAVEST ANDEL BLANDT UNGE I PLEJEFAMILIER MODTOG KONTANTHJÆLP

Tabel 2.3 viser også, at mere end halvdelen af unge, der var i efterværn i en plejefamilie, havde en lønindkomst i 2015 – og at unge i plejefamilier samtidig i betydeligt mindre omfang havde modtaget kontanthjælp i løbet af året, end det gjorde sig gældende for hhv. unge i efterværn på en døgninstitution, et opholdssted, eget værelse eller i en udslusningsordning. Vi bemærker dog, at kommunerne i besvarelsen af spørgeskemaerne har haft mulighed for at indsætte bemærkninger om de unges indtægter. De kommuner, der har angivet uddybende oplysninger om de unges indtægter, har i vidt omfang

anført, at der var betydelige udsving i de unges indtægter i løbet af året. Både på grund af skift mellem forskellige former for uddannelse og beskæftigelse, men også på grund af meget svingende timetal f.eks. fra fritidsjob mellem de enkelte måneder. Det kan medføre, at det kan være svært for kommunerne at fastsætte størrelsen på egenbetalingen for unge i efterværn, hvis de anbragtes indtægtsgrundlag varierer fra måned til måned.

Egenbetaling for unge med ophold i døgntilbud eller udslusningsophold

Efter servicelovens § 160, skal unge over 18 år, der får efterværn i form af et døgnophold eller i et udslusningsophold, som udgangspunkt betale for opholdet. Det er kommunen, der fastsætter og opkræver egenbetalingen. Egenbetalingen fastsættes efter reglerne om betaling i servicelovens § 163 svarende til reglerne om betaling for botilbud mv. efter servicelovens kapitel 20 (bekendtgørelse nr. 1387 af 12. december 2006).

Betalingen tager udgangspunkt i den unges arbejdsindtægt, pension, kontanthjælp eller anden indtægt. Ved fastsættelse af egenbetalingens størrelse skal kommunerne sammenligne udgiften til den konkrete bolig (opholdssted eller egen bolig) med udgiften til sammenlignelige boformer. Desuden kan kommunen fastsætte betaling for kost og andre ydelser, hvis disse er en integreret del af opholdet og under hensyn til, at den unge får mulighed for at opfylde sine hidtidige forpligtelser og har et rimeligt beløb til personlige fornødenheder og herunder f.eks. til transport, tøj og lommepenge.

Hvis den unge ikke har en indtægt, kræves der ingen betaling for opholdet. I disse tilfælde skal kommunen udbetale et beløb til personlige fornødenheder (lommepenge m.v.), indtil den unge har et indtægtsgrundlag.

Kilde: Bekendtgørelse nr. 1387 af 12. december 2006, bekendtgørelse nr. 712 af 19. juni 2013 og servicelovens § 160.

2.5 EGENBETALING

Et andet element i undersøgelsen er at afdække unges egenbetaling for efterværn på et anbringelsessted. Ankestyrelsen har derfor som led i undersøgelsen spurgt kommunerne, om de traf afgørelse om egenbetaling, og hvad den samlede egenbetaling udgjorde for de unge, der var i efterværn i hele 2015, beløb sig til.

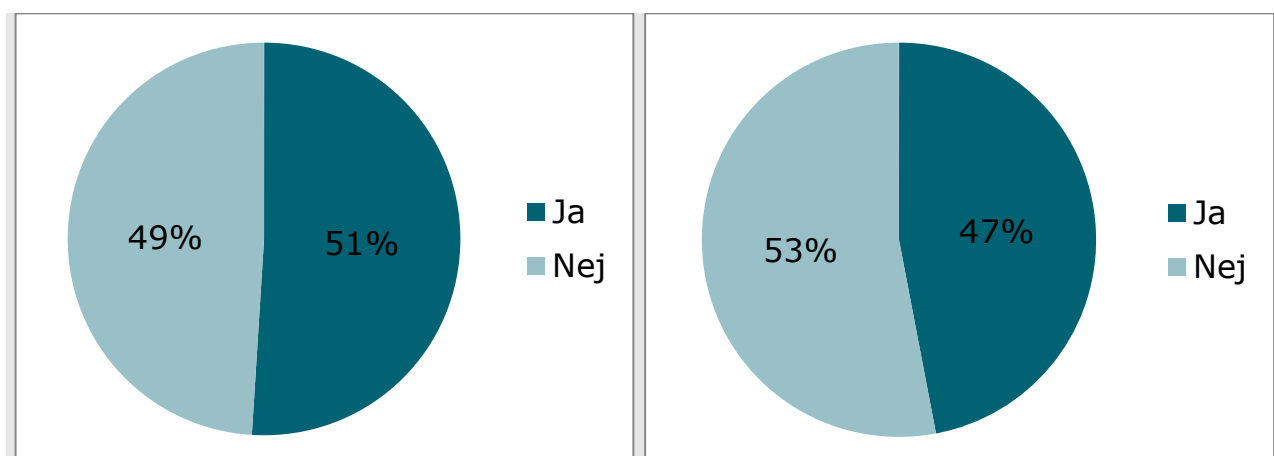
**RESULTATER SKAL
TOLKES MED
VAR SOMHED**

2.5.1 Afgørelse om egenbetaling

Figur 2.2 og figur 2.3 viser andelen af afgørelser om egenbetaling fordelt på unge i efterværn på et anbringelsessted og unge i efterværn i en udslningsordning. Sammenholdes figurene ses det, at andelen af unge, hvor der er truffet afgørelse om egenbetaling, er højere blandt unge i efterværn på et anbringelsessted end blandt unge, der er i efterværn i en udslningsordning. I forhold til unge i udslningsordning skal det dog bemærkes, at der er tale om relativt få besvarelser (47 unge i alt), hvorfor tallene skal tolkes med varsomhed.

FIGUR 2.2 HAR KOMMUNEN TRUFFET AFGØRELSE OM EGENBETALING? EFTERVÆRN PÅ ET ANBRINGELSESSTED

FIGUR 2.3 HAR KOMMUNEN TRUFFET AFGØRELSE OM EGENBETALING? EFTERVÆRN I EN UDSLUSNINGSORDNING

Note: Figur 2.2 og figur 2.3 er udarbejdet på baggrund af kommunernes besvarelser af de to spørgeskemaer, og hvor kommunen har svaret 'ja' til, at de unge havde en indtægt. Figur 2.2 omfatter 321 unge, og figur 2.3 omfatter 47 unge.

Kilde: Ankestyrelsens spørgeskema 1 og 2 udsendt til kommunerne som led i undersøgelsen.

Som det fremgår af tabel 2.2 i afsnit 2.4, har unge i efterværn i en udslningsordning en lavere gennemsnitlige indkomst end unge i efterværn i plejefamilie, på døgninstitution, opholdssted og eget værelse. Det kan være en forklaring på den lavere andel af unge, der opkræves egenbetaling for udslningsordningen. En anden forklaring kan være, at kommunen vælger at dispensere for egenbetalingen i forbindelse med udslningsopholdet, f.eks. med henblik på at den unge kan spare op til indskud til egen bolig.

Kommunerne har i de udsendte spørgeskemaer haft mulighed for at indsætte bemærkninger i forbindelse med svaret på spørgsmålet om afgørelse om opkrævning af egenbetaling for efterværnet hos den unge. Kommunerne har i vidt omfang anført, at der er foretaget en konkret vurdering i den enkelte sag. Kommunerne oplyser herunder, at det har indgået i vur-

deringen, om der er tale om en beskeden eller svingende indtægt, ligesom der i vurderingen tages højde for, hvilke udgifter den unge skal kunne afholde med indtægten.

Kommunerne har herunder bl.a. vurderet, om den unge har udgifter til a-kasse, transport, arbejdstøj, telefon eller personlige fornødenheder som f.eks. medicin, tøj- og lommepenge, ligesom det i nogle tilfælde er anført, at der ved afgørelsen er taget hensyn til den unges mulighed for at spare op til udflytning fra efterværnet. I enkelte tilfælde har kommunerne oplyst, at det ikke har været muligt at se, om der er taget stilling til egenbetaling i den konkrete sag.

2.5.2 Egenbetalingens størrelse

Ankestyrelsen har som et led i undersøgelsen også bedt kommunerne om at angive den unges samlede egenbetaling i 2015 i de sager, hvor den unge havde en indtægt, og kommunen samtidig havde truffet afgørelse om egenbetaling.

Kommunerne har i forbindelse med undersøgelsen indsendt oplysninger om 112 unges faktiske egenbetaling for efterværn i 2015. Tabel 2.4 viser spredningen i egenbetalingen for disse unge opgjort i intervaller på 10.000 kr.

TABEL 2.4 KOMMUNERNES INDBERETNING OM DE UNGES FAKTISKE EGENBETALING FOR EFTERVÆRNET I 2015

Den unges faktiske egenbetaling i 2015	Antal	Procent
1.000 – 10.000 kr.	18	16
10.000 – 20.000 kr.	27	24
20.000 – 30.000 kr.	26	23
30.000 – 40.000 kr.	26	23
40.000 – 60.000 kr.	15	13
I alt	112	99*

Note: N=112. Undersøgelsens målgruppe er unge 18-22 år i efterværn og udslusning i perioden 1. januar – 31. december 2015. Af diskretionshensyn er den sidste egenbetalings-kategori gjort bred. En enkelt outlier er fjernet i den øverste kategori. Egenbetalingen er inflationskorrigeret til 2017-niveau.

*Vi har afrundet procentangivelserne, hvilket er forklaringen på, at totalen ikke summer til 100 procent.

Kilde: Spørgeskema 1 udsendt til kommunerne som led i undersøgelsen.

STOR SPREDNING I EGENBETALINGEN

Tabel 2.4 viser, at der er en stor spredning i de unges samlede egenbetaling for efterværnet i 2015. Der er dermed næsten lige mange unge, der har en egenbetaling i intervallet 10.000-20.000 kr., 20.000-30.000 kr. og 30.000-40.000 kr., og at

egenbetalingen for mere end 70 pct. af de unge lå i intervallet 10.000-40.000 kr. årligt eller mellem 833 og 3.333 kr. pr. måned. Vi bemærker, at 15 unge svarende til godt 13 pct. havde en ganske betydelig samlet egenbetaling på mellem 40.000 kr. og 60.000 kr. i 2015. Vi bemærker også, at tabellen er baseret på relativt få besvarelser fra kommunerne.

2.5.3 Forhold omkring egenbetalingen

Kommunerne har i forbindelse med spørgeskemaundersøgelsen haft mulighed for at oplyse hvilket indtægtsgrundlag, de har anvendt for at fastsætte egenbetalingen for de unge, og om egenbetalingen blev ændret i løbet af 2015.

TABEL 2.5 HVILKET INDTÆGTSGRUNDLAG HAR KOMMUNEN LAGT TIL GRUND FOR VURDERINGEN AF DEN UNGES EGENBETALING FOR EFTERVÆRNET I 2015?

Grundlag for kommunens afgørelse om egenbetaling	Antal	Procent
Den unges samlede årsindkomst året forinden	20	7
Den unges samlede indkomst tre måneder inden vurderingen	83	30
Den unges indkomst måneden inden vurderingen	69	25
Andet (beskriv)	106	38
I alt	278	-

Note: Tabellen er baseret på kommunernes samlede besvarelser af spørgsmål 4.4 (spørgeskema 1) og 3.6 (spørgeskema 2) Undersøgelsens målgruppe er unge 18-22 år i efterværn og udslusning i perioden 1. januar - 31. december 2015. Vi har afrundet procentangivelserne.

Kilde: Spørgeskema 1 udsendt til kommunerne som led i undersøgelsen.

UDGANGSPUNKT I INDKOMSTEN TRE MÅNEDER FORINDEN

Kommunerne har besvaret spørgsmålet om, hvilket indtægtsgrundlag, der er lagt til grund for afgørelsen, for 278 sager om efterværn. I knap en tredjedel af svarene har kommunerne oplyst, at der tages udgangspunkt i den unges samlede indkomst tre måneder før vurderingen foretages, mens kommunerne i næsten en fjerdedel af sagerne har oplyst, at det er den unges indkomst måneden før vurderingen, der lægges til grund for afgørelsen. I 38 pct. af sagerne har kommunerne dog oplyst, at de anvender et andet grundlag for vurderingen af indtægten.

I bemærkningerne til spørgsmålet har kommunerne i høj grad oplyst, at der er taget udgangspunkt i oplysninger fra sagsbehandler i forhold til den unges ydelser (kontanthjælp, pension eller ydelser på uddannelsesområdet fx i form af elevløn, praktikløn) eller den unges nuværende og forventede indkomst. Kommunerne er også blevet bedt om at oplyse, om kommunen har ændret den unges egenbetaling i løbet af 2015. Baseret på oplysninger fra 131 sager, oplyser kommunerne, at de kun i 27

tilfælde (godt en femtedel af disse sager) træffer afgørelse om ændring af den unges egenbetaling.

Kommunerne har også haft mulighed for at oplyse, hvad der lå til grund for en ændring af egenbetalingen. Kommunerne har hertil blandt andet oplyst, at baggrunden for ændringen var en forkert beregning i enkelte sager, at der var fremkommet nye oplysninger om den unges indtægt, samt at der var sket større ændringer i den unges indtægtsforhold. Endelig oplyser kommunerne også, at ændringer i den unges egenbetaling kan skyldes, at den unge i dialog med kommunen i stedet har indsat dele af en indtægt som opsparing bl.a. til egen bolig som et led i den unges overgang til en selvstændig voksertilværelse.

2.6 UDBETALING TIL PERSONLIGE FORNØDENHEDER (LOMMEPENGE)

Den sidste del af kortlægningen af kommunernes udgifter til unge i døgnophold omhandler kommunernes afgørelser om lommepenge. Som det fremgår af beskrivelsen af reglerne i faktaboksen om egenbetaling i afsnit 2.5, kan der ikke opkræves egenbetaling for unge, der ikke har en indtægt. For disse unge skal kommunerne i stedet udbetale et beløb til personlige fornødenheder (lommepenge), indtil de unge opnår en indtægt f.eks. fra lønarbejde, kontanthjælp m.v. For de unge i efterværn, der – i perioder af efterværnet – ikke har en indtægt, har vi bedt kommunerne om at angive, hvor meget de samlet har udbetalt til personlige fornødenheder i 2015 pr. ung.

Kommunerne har i besvarelserne af spørgeskemaerne oplyst, at der for 246 unge er truffet afgørelse om udbetaling af et beløb til personlige fornødenheder i 2015. Der er dog alene fremsendt oplysninger om beløbets størrelse for i alt 181 unge. Oplysningerne omfatter både unge i efterværn på et anbringelsessted og i udslusningsordning. Gennemsnittet udgjorde i 2015 omkring 20.000 kr. årligt. Beløbets størrelse varierer dog en hel del, som det fremgår af tabel 6 herunder. Som det også fremgår af oplysningerne i afsnit 2.4 om de unges indtægtsgrundlag, kan forskellene afspejle, at der for nogle unge er meget betydelige udsving i den unges indkomst fra f.eks. elevløn, kontanthjælp eller lønarbejde i løbet af året.

**20.000 KR I
GENNEMSNIET I
LOMMEPENGE
ÅRLIGT**

Kommunerne har dog også haft mulighed for at oplyse, hvilke type udgifter, der i kommunernes praksis er forudsat, at den unge skal afholde af det udbetalte beløb til personlige fornødenheder. I langt de fleste svar, der vedrører unge i efterværn i en udslusningsordning (i alt 18 besvarelser), henviser kom-

munerne til, at udgifterne primært skal dække tøj og lomme-
penge og, at kommunen følger KL's anbefalinger for unge un-
der 18 år – dvs. KL's vejledende takster for tøj- og lomme-
penge.

Det samme gjorde sig også i et vist omfang gældende for de
unge, der var i efterværn i en plejefamilie, på døgninstitution,
opholdssted eller eget værelse. Kommunerne svarer dog også,
at udbetalingen skal dække fx udgifter til telefon, transport
hygiejneartikler og tandlæge. Kommunerne oplyser i enkelte
tilfælde, at beløbet også skal dække alle den unges udgifter og
herunder også kost – bortset fra udgifterne til bolig/logi.

TABEL 2.6 KOMMUNERNES OPLYSNINGER OM UDBETALING AF BELØB TIL LOMMEPENGE OG
PERSONLIGE FORNØDENHEDER MV. OVER ÅRET, 2015

Årlig udbetaling	Antal unge	Procent
0 – 5.000 kr.	16	9
5.000 – 20.000 kr.	81	45
20.000 – 50.000 kr.	77	43
50.000 – 90.000 kr.	7	4
I alt	181	101*

Note: Tabellen er baseret på kommunernes samlede besvarelser af spørgsmål 5.3 (spørgeskema 1) og 3.15 (spørgeskema 2) Under-
søgelsens målgruppe er unge 18-22 år i efterværn og udslusning i perioden 1. januar – 31. december 2015.

*Vi har afrundet procenterne, hvilket er forklaringen på, at procenterne ikke summer til 100.

Kilde: Ankestyrelsens spørgeskema 1 og spørgeskema 2 udsendt til kommunerne som led i undersøgelsen.

KAPITEL 3

ØKONOMISK KORTLÆGNING

TO SPØRGE- SKEMAER SENDT TIL KOMMUNERNE

Metode

Undersøgelsen er fortrinsvis en økonomisk kortlægning. Resultaterne baserer sig på oplysninger fra to spørgeskemaer, udsendt af Ankestyrelsen til kommunerne med afsæt i Anbringelsesstatistikken, koblet med oplysninger fra en række registre hos Danmark Statistik om blandt andet lønindkomst, pensioner, overførselsindkomster og SU til brug for undersøgelsens analyser i afsnit 2.

3.1 TO SPØRGESKEMAER

Spørgeskema 1 handler om unge i efterværn efter servicelovens § 76, stk. 3, nr. 1, (døgnophold på et anbringelsessted efter servicelovens § 66), der har været i efterværn uafbrudt i hele perioden 1. januar – 31. december 2015. Vi har på baggrund af CPR-oplysninger fra Ankestyrelsens anbringelsesstatistik³ udsendt et spørgeskema per ung til de relevante kommuner. Formålet var at supplere de oplysninger, vi indhentede via Anbringelsesstatistikken (berigning af data). 84 kommuner er dermed blevet bedt om at besvare et eller flere af disse spørgeskemaer vedrører konkrete unge.

Spørgeskema 2 handler dels om kommunernes generelle praksis på området⁴ og dels mere specifikt om unge i efterværn i form af udslusning (servicelovens § 76, stk. 3, nr. 3), der har været i denne form for efterværn uafbrudt i hele perioden 1. januar – 31. december 2015. Primo december 2016 har vi udsendt dette spørgeskema til 96 kommuner⁵. De to spørgeskemaer fremgår af bilag 1 og bilag 2.

3.1.1 Distribution og rykkerproces

Spørgeskema 1 blev udsendt per mail i slutningen af november 2016 med frist medio december 2016. *Spørgeskema 2* blev udsendt per mail til kommunerne i begyndelsen af december 2016. Forinden testede vi spørgeskemaet i en pilotkommune både i forhold til indhold, formidling og teknik.

Vi sendte en påmindelse til de kommuner, der ikke eller kun delvist havde besvaret vores spørgeskemaer tre dage inden

³ CPR-oplysninger i anbringelsesstatistikken baserer sig på kommunernes indberetninger om afgørelse om anbringelse af børn uden for hjemmet til Ankestyrelsen.

⁴ Spørgsmål om kommunens generelle praksis for revurdering af egenbetaling for unge i efterværn og erfaringer med administration af bestemmelser om fastsættelse af et beløb til personlige fornødenheder (lommepege) til unge i efterværn, som er relevant at få besvaret af alle kommuner.

⁵ Vallensbæk Kommune og Ishøj Kommune samt Fanø Kommune og Esbjerg indgår i et forpligtende samarbejde på beskæftigelsesområdet.

fristens udløb i midten af december. Svarfristen for begge spørgeskemaer blev herefter forlænget til januar 2017 med henblik på at hæve svarprocenten. Herefter har vi taget telefonisk kontakt til de kommuner, der ikke havde besvaret de indledende spørgsmål i spørgeskema 2 med henblik på at højne besvarelsesprocenten.⁶ På grund af ressourcemæssige begrænsninger for undersøgelsen har der ikke været mulighed for at kontakte de kommuner, der ikke har besvaret eller fuldført besvarelsen af spørgsmålene knyttet til de specifikke unge i spørgeskema 1 og 2.

3.2 VALIDERING OG KOBLING MED REGISTER-DATA

Til spørgeskema 1 tog vi udgangspunkt i Ankestyrelsens anbringelsesstatistik⁷. Knap en tredjedel af de adspurgte 84 kommuner kontaktede herefter Ankestyrelsen, da de konstaterede uoverensstemmelser i de tilsendte CPR-numre og kommunens egne oplysninger om unge i målgruppen for spørgeskema 1 - unge i efterværn efter servicelovens § 76, stk. 3, nr. 1 (døgnophold på et anbringelsessted efter servicelovens § 66), der havde været i efterværn i form af et døgnophold i hele 2015. Dette gav anledning til efterfølgende justeringer i målgruppen for undersøgelsen i samarbejde med kommunerne.

Da vi sammenholdt de CPR-numre, kommunerne havde oplyst i spørgeskema 2, med CPR-numrene knyttet til spørgeskema 1, viste der sig at være en del dubletter, formentlig fordi de samme unge er indberettet af såvel opholds- som betalingskommune. Svarene er herefter justeret sådan, at hver ung alene optræder en gang i undersøgelsen.

Det viste sig ved kobling af kommunernes besvarelser med registerdata fra Danmarks Statistik, at enkelte CPR-numre ikke fremgår af befolkningsregistret, hvilket kan skyldes, at den unge f.eks. ikke længere er bosat i Danmark, indtastningsfejl i forbindelse med spørgeskemaet eller dødsfald.

I forhold til undersøgelsens resultater har vi konstateret variationer i kommunernes besvarelser. Eksempelvis i forbindelse med at kommunernes oplysninger om den unges egenbetaling i tabel 4, hvor en enkelt besvarelse ikke indgår i tabellen, eller tabel 6, hvor datagrundlaget har været begrænset – særligt i forhold til unge i efterværn i en udslusningsordning.

⁶ Som følge af kommunernes pligt til at besvare de spørgeskemaer, Ankestyrelsen udsender, har vi et mål om, at minimum 95 pct. af kommunerne skal besvare spørgsmålene om kommunens generelle praksis.

⁷ Kommunerne havde på undersøgelsestidspunktet pligt til at indberette oplysninger om anbragte unge til Ankestyrelsens anbringelsesstatistik.

3.2.1 Manglende eller delvise besvarelser

Da vi har bedt kommunerne om at finde flere meget forskelligartede oplysninger om de unge frem, har vi alene anvendt tvungen besvarelse på få centrale spørgsmål i spørgeskemaerne. Dette for at opnå en høj besvarelsesprocent på udvalgte spørgsmål. Det betyder dog også et partielt bortfald på enkelte spørgsmål. Hertil kommer, at ikke alle spørgsmål er relevante for alle unge, og at antallet af besvarelser på de enkelte spørgsmål derfor også kan variere. Vi har i noter til tabellerne i rapporten redegjort for det specifikke antal besvarelser, tallene bygger på og eventuelle forbehold.

Endelig skal det nævnes, at nogle kommuner enten slet ikke har besvaret spørgeskemaet eller alene har udfyldt for nogle af de unge i efterværn på et anbringelsessted eller i en udslusningsordning. Der vil derfor være unge, som indgår i undersøgelsens population, og som der vil blive trukket registeroplysninger på, men som ikke indgår med yderligere oplysninger fra kommunerne.

3.3 UNDERSØGELSENS POPULATION OG SVAR-PROCENTER

Undersøgelsens population er 18-22 årige, der var i efterværn uafbrudt i hele perioden 1. januar – 31. december 2015 enten i form af:

- Efterværn efter servicelovens § 76 stk. 3, nr. 1 (døgnophold på et anbringelsessted efter servicelovens § 66)
- Efterværn efter servicelovens § 76, stk. 3, nr. 3 (udslusningsordning)

Af tabel 3.7 fremgår, at undersøgelsens analysepopulation består af i alt 1.004 unge. Heraf var 947 unge i efterværn i form af døgnophold på et anbringelsessted (efter servicelovens § 66), mens 57 unge var i efterværn i udslusningsordning (jf. servicelovens § 76, stk. 3, nr. 3).

Ud af de 947 unge i efterværn form af et døgnophold på et anbringelsessted, var 326 unge anbragt i plejefamilie, var 242 unge anbragt i døgninstitution eller på et opholdssted, mens 129 unge var i efterværn på eget værelse eller lignende. For 250 unge er opholdsstedet uoplyst. Det kan skyldes, at den unge i efterværn har skiftet anbringelsessted i løbet af året og at der ikke er foretaget indberetning af det nye anbringelsessted. Det bemærkes, at kommunerne ikke er blevet bedt om at oplyse typen af anbringelsesstedet, hvor den unge er i efterværn, når Ankestyrelsen har oprettet CPR-numre på baggrund af tilbagemeldinger om unge i målgruppen fra kommunerne til at supplere de CPR-numre, vi har udtrukket fra Ankestyrelsens anbringelsesstatistik. Anbringelsesstedet fremgår

**ANALYSE-
POPULATIONEN
BESTÅR AF 1.004
UNGE**

derfor udelukkende for de unge, hvor der har kunnet trækkes oplysninger herom fra anbringelsesstatistikken.

TABEL 3.7 18-22 ÅRIGE I EFTERVÆRN, 2015

	Antal unge	Procent
Efterværn efter servicelovens § 76, stk. 3, nr. 1	697	100
Plejefamilie	326	47
Døgninstitution/opholdssted	242	35
Eget værelse eller lignende	129	19
Efterværn efter servicelovens § 76, stk. 3, nr. 3 (udslusningsordning)	57	100
I alt	754	100

Note: 18-22-årige i 2015, der var i efterværn i hele perioden 1. januar – 31. december 2015 efter servicelovens § 76, stk. 3, nr. 1 og servicelovens § 76, stk. 3, nr. 3. Enkelte unge modtog ifølge kommunernes indberetninger begge ydelser i hele 2015. Disse unge er opgjort under § 76, stk. 3, nr. 3 i tabellen. Hvis en person har været anbragte mere end ét sted i løbet af 2015, er anbringelsesstedet opgjort ud fra den seneste anbringelse. "Døgninstitution/opholdssted" omfatter døgninstitutioner, socialpædagogisk kollektiv samt skibsprojekter. I "Eget værelse eller lignende" indgår kost-, ungdoms- og efterskoler grundet få observationer. Ankestyrelsen har indhentet oplysningerne specifikt til denne undersøgelse, hvorfor der kan forekomme afvigelser fra centrale registerdata. Analysepopulationen fordeler sig på 83 kommuner.

Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistiks registerdata.

I forhold til kommunernes besvarelser af de to spørgeskemaer, har 91 ud af de 96 kommuner (95 pct.) besvaret de generelle spørgsmål i spørgeskema 2.

Vi har modtaget besvarelser for 638 af de 947 unge, som ifølge oplysninger fra Ankestyrelsens anbringelsesstatistik og kommunernes tilbagemeldinger var i efterværn hele 2015. Dermed er svarprocenten 66 med svar fra 73 kommuner.

Vi har modtaget spørgeskemabesvarelser fra 19 kommuner omhandlende 68 unge i udslusning i hele 2015, hvilket er højere end populationen fra anbringelsesstatistikken, hvor antallet var 57.

BILAG 1

Spørgeskema 1

Spørgeskema om egenbetaling og personlige fornødenheder til unge i efterværn - i form af døgnophold på et anbringelsessted eller eget værelse.

Den tidligere Social- og Indenrigsminister har bedt Ankestyrelsen om at gennemføre en kortlægning af kommunernes udgifter til efterværn til unge i døgnophold på et anbringelsessted eller eget værelse. Undersøgelsen skal også afdække den unges indtægt, den unges egenbetaling samt afgørelser om personlige fornødenheder (lommepenge).

Undersøgelsen skal bl.a. bruges til overvejelserne om, hvordan reglerne fungerer i forhold til de unge, og behovet for en eventuel lovgivningsændring for unge i efterværn under uddannelse, der i dag som udgangspunkt ikke kan modtage SU. Der er dermed ikke tale om en tilsynsopgave.

Spørgeskemaet skal besvares af de kommuner, vi på baggrund af Ankestyrelsens anbringelsesstatistik for 2015 har kunnet konstatere havde unge, der var i efterværn uafbrudt i hele perioden den 1. januar 2015 – 31. december 2015.

Kommunen skal udfylde et spørgeskema per borger.

Spørgeskemaet indeholder spørgsmål om følgende temaer:

1. Indgangsspørgsmål for at sikre den unge var i efterværn uafbrudt i perioden den 1. januar - 31. december 2015
2. Kommunens betaling for efterværnet
3. Den unges indtægtsgrundlag i 2015
4. Kommunens afgørelse om egenbetaling
5. Personlige fornødenheder

De første spørgsmål i spørgeskemaet, der omhandler oplysninger om kommunens kontaktperson, skal besvares hurtigst muligt.

Dette skal ske for at Ankestyrelsen ved, at der er udpeget en kontaktperson i kommunen i forbindelse med spørgeskemaundersøgelsen.

Vi anbefaler derfor, at I snarest muligt printer et eksemplar af spørgeskemaet for herved at danne jer et overblik over, om I har behov for at indhente oplysninger om de konkrete CPR-numre fra andre forvaltninger, herunder økonomiforvaltningen.

Frist for rettidig besvarelse er torsdag den 15. december 2016.

På forhånd tak for hjælpen!

Med venlig hilsen

XXX

Sådan udfyldes spørgeskemaet

Kommunen besvarer spørgeskemaet ved at klikke på 'næste' nederst til højre i skærbilledet. Når man klikker videre til næste side i spørgeskemaet, vil informationerne automatisk blive gemt. Indtil fristens udløb torsdag den 15. december kan du tilføje eller ændre i besvarelsen. Det betyder, at det er muligt at lukke spørgeskemaet ned og vende tilbage for at færdiggøre besvarelsen på et senere tidspunkt. Det giver også mulighed for, at flere kan besvare forskellige dele af spørgeskemaet. Flere personer kan dog ikke gå ind i det samme spørgeskema samtidig.

Du har mulighed for at printe spørgeskemaet ud ved at trykke på printerikonet på denne side. Du har også mulighed for at printe et udfyldt spørgeskema ud, når du har udfyldt sidste spørgsmål i spørgeskemaet. Selve spørgeskemaet skal dog udfyldes digitalt.

Vær opmærksom på at der er automatiske spring imellem spørgsmålene i spørgeskemaet, der afhænger af jeres konkrete svar. Det betyder, at du ikke nødvendigvis vil blive stillet alle spørgsmålene i spørgeskemaet til hvert enkelt ung i efterværn.

Hvis du har spørgsmål eller problemer med spørgeskemaet, er du velkommen til at kontakte Ankestyrelsens projektleder på undersøgelsen:

XXX

Kommunens kontaktperson

Navn på kontaktperson _____

Kontaktpersonens stillingsbetegnelse _____

Direkte telefonnummer på kontaktperson _____

E-mailadresse på kontaktperson _____

Tema 1: Check af CPR-numre i undersøgelsen

CPR-nummeret er udtrukket fra kommunens indberetning til anbringelsesstatistikken for 2015.

Dette tema indeholder et indgangsspørgsmål for at sikre, at det konkrete CPR-nummer vedrører en ung, der uafbrudt i perioden den 1. januar - 31. december var i efterværn (i form af døgnophold på et anbringelsessted eller eget værelse mv.).

Dette spørgeskema vedrører CPR-nummer {`%expression: { *1/1/523238479* }`%}

1.0 Var den unge i efterværn i form af døgnophold på et anbringelsessted eller eget værelse uafbrudt i hele perioden den 1. januar - 31. december 2015?

- (1) Ja
 (2) Nej

1.0 Her kan kommunen notere bemærkninger vedrørende den unge.

Tema 2: Kommunens betaling for efterværnet (for døgnophold på et anbringelsessted som for eksempel døgninstitution, plejefamilie eller eget værelse)

I dette tema skal kommunen angive hvor meget I har betalt i alt i 2015 for efterværnet (døgnopholdet) for den unge.

Dette spørgeskema vedrører CPR-nummer{`%expression: { *1/1/523238479* }`%}

2.0 Hvilket beløb har kommunen samlet betalt for efterværnet (døgnopholdet) i 2015 for den unge?

2.0 Kommunen kan notere eventuelle bemærkninger relateret til betaling for døgnopholdet her.

Tema 3: Den unges indtægtsgrundlag

I dette tema skal kommunen besvare spørgsmål vedrørende den unges indtægt i 2015.

Dette spørgeskema vedrører CPR-nummer{`%expression: { *1/1/523238479* }`%}

3.0 Har I registreret, at den unge havde en indtægt i 2015?

Ved indtægt forstås her indtægt fra arbejde, pension, kontanthjælp/uddannelsesyndelse, SU, renteindtægt eller lignende.

- (1) Ja
 (2) Nej

3.0 Eventuelle bemærkninger vedrørende den unges indtægt i 2015 kan noteres her. En bemærkning kan eksempelvis være, at der var store udsving i den unges indtægt fordelt over året.

Tema 4: Kommunens afgørelse om egenbetaling

I dette tema skal kommunen svare på, om der er truffet afgørelse om egenbetaling for den unge i efterværn, på baggrund af oplysningerne om, at den unge i efterværn havde en indtægt.

For unge med ophold i døgntilbud eller udslusningsophold, der har en indtægt, fastsættes der en egenbetaling efter reglerne om betaling i servicelovens § 160, svarende til reglerne om betaling for botilbud mv. efter servicelovens kapitel 20 (bekendtgørelse nr. 1387 af 12. december 2006).

Betalingen tager udgangspunkt i den unges arbejdsindtægt, pension, kontanthjælp eller anden indtægt.

Dette spørgeskema vedrører CPR-nummer {%expression: { *1/1/523238479* } %}

4.0 Har kommunen truffet afgørelse om den unges egenbetaling?

- (1) Ja
 (2) Nej

4.0 Bemærkninger til afgørelsen: Her må kommunen meget gerne notere hvilke forhold, der er indgået i vurdering af egenbetalingen. Eksempelvis at der var tale om meget beskeden indtægt, at den unge havde udgifter til a-kasse, fagforening, transport eller lignende, sat et beløb til personlige fornødenheder og herunder for eksempel telefon, tøj, og lommepenge, som indgik i fastsættelsen af den unges egenbetaling.

Dette spørgsmål vedrører CPR-nummer {`%expression: {*1/1/523238479*}%`}

4.1 Beskriv her hvis det ikke er klart, hvad der er truffet afgørelse om i sagen.

Dette spørgsmål vedrører CPR-nummer {`%expression: {*1/1/523238479*}%`}

4.2 Fritog kommunen den unge for egenbetaling?

- (1) Ja
 (2) Nej

Dette spørgsmål vedrører CPR-nummer {`%expression: {*1/1/523238479*}%`}

4.3 Angiv den unges samlede egenbetaling i 2015.

Dette spørgsmål vedrører CPR-nummer {`%expression: {*1/1/523238479*}%`}

4.4 Hvilket indtægtsgrundlag har kommunen lagt til grund for vurdering af egenbetaling i forbindelse med, at kommunen første gang traf afgørelse i sagen?

- (1) Den unges samlede årsindkomst året forinden
 (2) Den unges samlede indkomst tre måneder inden vurderingen
 (3) Den unges indkomst måneden inden vurderingen
 (4) Andet (beskriv) _____

Dette spørgeskema vedrører CPR-nummer {`%expression: {*1/1/523238479*}%`}

4.5 Har kommunen ændret den unges egenbetaling i løbet af 2015?

- (1) Ja
 (2) Nej

Dette spørgsmål vedrører CPR-nummer {`%expression: {*1/1/523238479*}%`}

4.6 Hvad gav anledning til, at kommunen ændrede den unges egenbetaling i løbet af 2015?

Dette spørgsmål vedrører CPR-nummer {`%expression:{*1/1/523238479*}%`}

4.7 Kan kommunen oplyse, hvad den unge samlet har betalt i egenbetaling i 2015?

- (1) Ja
 (2) Nej

4.8 Her kan kommunen notere, hvis der var stor variation i den unges indtægt fordelt over 2015.

Dette spørgsmål vedrører CPR-nummer {`%expression:{*1/1/523238479*}%`}

4.9 Her skal kommunen angive det samlede beløb, den unge har betalt i egenbetaling i 2015.

Tema 5: Personlige fornødenheder (lommepenge mv.)

I dette tema skal kommunen svare på spørgsmål om udbetaling af et beløb til personlige fornødenheder (beløb til tøj, lommepenge mv.) for den unge i efterværn, som ikke har en indtægt.

Personlige fornødenheder (beløb til tøj, lommepenge mv.) udbetales til unge i efterværn, som ikke har en indtægt.

Dette spørgeskema vedrører følgende CPR-nummer {`%expression:{*1/1/523238479*}%`}

5.0 Har kommunen truffet afgørelse om udbetaling af et beløb til personlige fornødenheder (lommepenge mv.) til den unge vedrørende 2015?

- (1) Ja
 (2) Nej

Dette spørgeskema vedrører CPR-nummer {`%expression:{*1/1/523238479*}%`}

5.1 Kan kommunen angive hvilket beløb, den samlet har udbetalt til personlige fornødenheder (lommepenge) til den unge i 2015?

- (1) Ja
(2) Nej

Dette spørgsmål vedrører CPR-nummer {%expression: {*1/1/523238479*}%}

5.2 Angiv hvilke typer udgifter, der i kommunens afgørelse eller praksis er forudsat, at den unge har skullet afholde med det udbetalte beløb. Det kan for eksempel være udgifter til tøj, telefon, hygiejneartikler og andre dagligdags fornødenheder.

5.3 Hvor meget har kommunen samlet udbetalt i lommepenge mv. i 2015 til den unge?

Eventuelle bemærkninger til spørgeskemaundersøgelsen kan kommunen notere her.

Tak for besvarelsen, der nu er modtaget i Ankestyrelsen. Det er muligt at printe det udfyldte spørgeskema ud ved at trykke på printerikonet.

Spørgeskema 2

Spørgeskema om egenbetaling og personlige fornødenheder til unge i efterværn - i form af døgnophold på et anbringelsessted eller eget værelse og udslusningsordning.

Den tidligere Social- og Indenrigsminister har bedt Ankestyrelsen om at gennemføre en spørgeskemaundersøgelse om kommunernes aktuelle erfaringer med administration af udvalgte bestemmelser i forbindelse med efterværn. Supplerende indgår spørgsmål vedrørende kommunens brug af udslusningsordning (servicelovens § 76, stk. 3. nr. 3) i 2015.

Undersøgelsen skal bl.a. bruges til overvejelserne om, hvordan reglerne fungerer i forhold til de unge, og behovet for en eventuel lovgivningsændring for unge i efterværn under uddannelse, der i dag som udgangspunkt ikke kan modtage SU.

I spørgeskemaet indgår spørgsmål om følgende temaer:

1. Kommunens aktuelle erfaringer med revurdering af egenbetaling.
2. Kommunens aktuelle erfaringer med administration af bestemmelser vedrørende personlige fornødenheder.
3. Kommunens brug af udslusningsordning i 2015 vedrørende konkrete CPR-numre, herunder spørgsmål om den unges indtægt, egenbetaling, lommepenge og afgørelser.

De første spørgsmål i spørgeskemaet, der omhandler oplysninger om kommunens kontaktperson, skal besvares hurtigst muligt.

Dette skal ske for at Ankestyrelsen ved, at der er udpeget en kontaktperson i kommunen i forbindelse med spørgeskemaundersøgelsen.

Frist for besvarelse er tirsdag den 20. december 2016.

På forhånd tak for hjælpen!

Med venlig hilsen

XXX

Sådan udfyldes spørgeskemaet

Du besvarer spørgeskemaet ved at klikke på 'næste' nederst til højre i skærmbilledet. Når du klikker videre til næste side i spørgeskemaet, vil informationerne automatisk blive gemt. Indtil fristens udløb tirsdag den 20. december kan du tilføje eller ændre i besvarelsen.

Du har mulighed for at printe spørgeskemaet ud ved at trykke på printerikonet på denne side. NB: Du skal dog kun printe siderne 1-13, da de resterende sider i spørgeskemaet indeholder gentagelser af spørgsmålene vedr. udslusningsordning (tema 3).

Du har også mulighed for at printe et udfyldt spørgeskema ud, når du har udfyldt sidste spørgsmål i spørgeskemaet.

Spørgsmålene 3.3-3.16 bliver gentaget i spørgeskemaet svarende til det antal unge, kommunen havde i målgruppen. Har kommunen eksempelvis fem borgere i målgruppen, skal du vælge '5' i rullemenuen i spørgsmål nr. 3.1. Og så vil spørgsmål 3.3-3.16 fremgå fem gange.

Vær opmærksom på at der er automatiske spring imellem spørgsmålene i spørgeskemaet, der afhænger af de konkrete svar.

Hvis du har spørgsmål eller problemer med spørgeskemaet, er du velkommen til at kontakte Ankestyrelsens projektleder:

XXX

Kommunens kontaktperson

Navn på kontaktperson _____

Stillingsbetegnelse _____

Direkte telefonnummer _____

Emailadresse _____

Tema 1: Kommunens aktuelle erfaringer med administration af bestemmelser vedrørende egenbetaling til unge i efterværn.

Spørgsmålene i dette tema vedrører kommunens generelle erfaringer og praksis i 2016 med administration af bestemmelser vedrørende egenbetaling for unge i efterværn.

1.0 Foretager kommunen en løbende revurdering af egenbetalingens størrelse?

(1)	☐	Nej
(2)	☐	Ja, cirka én gang årligt
(3)	☐	Ja, cirka hvert halve år
(4)	☐	Ja, cirka hver 3. måned
(5)	☐	Ja, cirka hver måned eller oftere

1.0 Kommunen kan notere bemærkninger vedrørende den løbende revurdering.

Tema 2: Kommunens aktuelle erfaringer med administration af bestemmelser vedrørende personlige fornødenheder (lommepenge mv.) til unge i efterværn.

Spørgsmålene i dette tema vedrører kommunens generelle erfaringer og praksis i 2016 med administration af bestemmelser vedrørende personlige fornødenheder (lommepenge mv.) til unge i efterværn.

Regelsæt:

Når kommunen træffer afgørelse om betaling for opholdet, skal der tages hensyn til den unges muligheder for at opfylde deres hidtidige forpligtelser, og til at den unge skal have et rimeligt beløb til personlige fornødenheder (lommepenge mv.), jf. Bekendtgørelse om betaling for botilbud mv. efter servicelovens kapitel 20 om flytteret i forbindelse med botilbud efter § 108.

2.1 Beskriv kommunens erfaringer med administration af bestemmelser vedrørende fastsættelse af et beløb til personlige fornødenheder (lommepenge mv.) i forhold til unge i efterværn.

2.1 Beskriv eventuelt de væsentligste årsager til udfordringerne i forhold til lommepenge mv.

Tema 3: Oplysning om kommunens anvendelse af udslusningsordning i 2015

Spørgsmålene i dette tema omhandler unge i kommunen, der var i udslusningsordning uafbrudt i hele 2015 (perioden den 1. januar - 31. december 2015). Spørgsmålene vedrører konkrete CPR-numre og omhandler den unges indtægt, egenbetaling, lommepenge og afgørelser.

Regelsæt:

Kommunen kan tilbyde unge, der er eller var anbragt uden for hjemmet i et anbringelsessted umiddelbart inden det fyldte 18. år, at der etableres en udslusningsordning i det hidtidige opholdssted, jf. servicelovens § 76 stk. 3, nr. 3.

3.1 Hvor mange unge var i udslusningsordning uafbrudt i hele perioden den 1. januar - 31. december 2015?

3.2 Kan kommunen fremskaffe CPR-numre på de unge i udslusning uafbrudt i perioden den 1. januar - 31. december 2015?

- (1) Ja
 (2) Nej

3.3 Angiv et CPR-nummer på ung nr. 1, der var i udslusningsordning uafbrudt i perioden 1. januar til 31. december 2015. CPR-nummeret skal angives uden bindestreg. (Eksempel 4567432198).

3.4 Havde den unge en indtægt i 2015? Ved indtægt forstås her indtægt fra arbejde, pension, kontant-hjælp/uddannelsesyndelse, SU, renteindtægt eller lignende.

- (1) Ja
 (2) Nej

3.4 Eventuelle bemærkninger vedrørende den unges indtægt i 2015 kan noteres her. En bemærkning kan eksempelvis være, at der var store udsving i den unges indtægt hen over året.

3.5 Har kommunen truffet afgørelse om den unges egenbetaling?

- (1) Ja
 (2) Nej

3.5a Bemærkninger til afgørelsen: Her må meget gerne noteres, hvilke forhold, der er indgået i vurderingen af egenbetaling. Eksempelvis at der var tale om en beskeden indtægt, at den unge havde udgifter til a-kasse, fagforening, transport eller lignende, samt et beløb til personlige fornødenheder og herunder for eksempel telefon, tøj og lommepenge, som indgik i fastsættelsen af den unges egenbetaling.

3.5b Beskriv her hvis det ikke er klart, hvad der er truffet afgørelse om i sagen.

3.6 Hvilket indtægtsgrundlag har kommunen lagt til grund for vurdering af egenbetaling i forbindelse med, at kommunen første gang traf afgørelse i sagen?

- (1) Den unges samlede årsindkomst året forinden
- (2) Den unges samlede indkomst tre måneder inden vurderingen
- (3) Den unges indkomst måneden inden vurderingen
- (4) Andet (angiv) _____

3.7 Fritog kommunen den unge for egenbetaling?

- (1) Ja
- (2) Nej

3.8 Angiv den unges samlede egenbetaling i 2015.

3.9 Har kommunen ændret den unges egenbetaling i løbet af 2015?

- (1) Ja
- (2) Nej

3.10 Kan kommunen oplyse, hvad den unge samlet har betalt i egenbetaling i 2015?

- (1) Ja
- (2) Nej

3.11 Her skal kommunen oplyse, hvad den unge samlet har betalt i egenbetaling i 2015.

3.12 Her kan kommunen notere, hvis der var stor variation i den unges indtægt fordelt over 2015.

3.13 Har kommunen truffet afgørelse om udbetaling af et beløb til personlige fornødenheder (lommepenge mv.) til den unge vedrørende 2015?

- (1) Ja
- (2) Nej

3.14 Kan kommunen angive hvilket beløb den samlet har udbetalt til personlige fornødenheder (lommepenge mv.) til den unge i 2015?

- (1) Ja

(2) Nej

3.15 Hvor meget har kommunen samlet udbetalt i lommepenge mv. i 2015 til den unge?

3.16 Angiv hvilke typer udgifter, der i kommunens afgørelse eller praksis er forudsat, at den unge har skullet afholde med det udbetalte beløb. Det kan for eksempel være udgifter til tøj, telefon, hygiejneartikler og andre dagligdagsforbrønde.

Eventuelle bemærkninger til spørgeskemaundersøgelsen kan kommunen notere her.

Tak for besvarelsen, der nu er modtaget i Ankestyrelsen. Det er muligt at printe det udfyldte spørgeskema ud ved at trykke på printerikonet.